

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ

Текући рачун: 840-518664-16 отаџрен код Управе за трезор ♦ ГИБ 100644260 ♦ Матични број 17736561 ♦ Шифра делатности 9104

СЕДИШТЕ
11070 Нови Београд
Др Милана Ракића 91
тел 011 20 93 800
011 20 93 801
факс 011 20 93 867
beograd@zps.rs

РАДНА
ЈЕДИНИЦА У НИШУ
18000 Ниш
Сокоба Карађорђе 14
тел/факс 018 523 446
018 522 449
nis@zps.rs

ПРИШТИНСКА
РАДНА ЈЕДИНИЦА
11070 Нови Београд
Др Милана Ракића 91
тел 011 20 93 800
011 20 93 801
факс 011 20 93 867
beograd@zps.rs

03 број: 019-291/3

датум 19.08.2013. године

PIRAK HYDRO d.o.o.
БЕОГРАД

11273 Земун
ул. Жарка Обрешког 23

Предмет: Мишљење о локацији за изградњу и успостављање МХЕ „Паклештица“, на реци Височици, К.О. Паклештица, град Пирот, у Парку природе „Стара планина“

1. Предузеће PIRAK HYDRO d.o.o. БЕОГРАД (ул. Жарка Обрешког 23, Земун – Београд), обратило се Заводу за заштиту природе Србије захтевом од 17.07.2013. године и допуном захтева од 09.08.2013. године за издавање мишљења о локацији за изградњу и успостављање МХЕ „Паклештица“, у Парку природе „Стара планина“.

Уз захтев је достављена следећа документација:

- Генерални пројекат МХЕ „Паклештица“ са предходном студијом оправданости који је урадио одговорни пројектант Јосиф Драган, дипл. инж. грађ, број лиценце 314 К322 11, (Београд, 10.01.2013. године)
- Доказ о уплати Републичке административне таксе.

2. Увидом у Генерални пројекат МХЕ „Паклештица“ констатује се да би се МХЕ „Паклештица“ налазила на реци Височици и у непосредној близини села Паклештица, на удаљености око 30 km од Пирота. Предвиђено је да ради као деривациона хидроелектрана која се састоји од: водозахвата, доводне инсталације и објекта хидроелектране.

За формирање водозахвата предвиђена је изградња гравитационе бетонске бране висине 6,0 m.

На водозахвату је предвиђена изградња:

- рибље стазе
- преливних поља са пратећом електро и хидро – машинском опремом (уставе, груба решетка, чистилице решетке, дизалице, ...)
- таложница са пратећом опремом (уставе на доводу, fine решетке, чистилице решетки...)

Координате водозахвата на реци Височици одређене су по Гаус-Кригеру:
 $X = 7643325.495$, $Y = 4783745.613$.

Доводне инсталације до машинске зграде у систему МХЕ састојале би се од:

- тунела,

- водног окна са пратећим уставама, преливима и прикључним инсталацијама за цевоводе ка објекту хидроелектране
- доводног цевовода до објекта хидроелектране

Водозахватни канал је пројектован на левој обали бране као бочни, ширине 2,2 m, висине 2,0 m и дужине 20 m. Након сифонског цевовода деривација МХЕ „Паклештица“ улази у пројектовани тунел, дужине 2100 m, пречника 2,5 m који ће воду спровести до к.п. бр. 3125 К.О. Паклештица, до водног окна са затварачницом, доводног цевовода пречника 2500 mm и дужине 50 m а потом до машинске зграде.

Машинска зграда је предвиђена као приземни објекат, димензије у основи 20 x 15 m, укупне бруто површине 300 m². У приземљу машинске зграде биле би смештене две Карпан турбине (или Crossflow), као и генератори. Објекат би био армирано – бетонски рамовски систем, са стубовима, гредама и покровном плочом, армирано бетонским укопаним зидовима и темелјним гредама.

Координате машинске зграде одређене су по Гаус-Кригеру: X = 7642406.682 и Y = 4785506.480

Планирана инсталисана снага 2500 kW.

3. Увидом у Централни регистар заштићених природних добара Србије и документацију Завода, констатовано је да се предметне локације налазе у Парку природе „Стара планина“ („Службени гласник РС“, бр. 23/2009), водозахват – брана на локацији Владикине плоче у режиму заштите II степена, док је машинска зграда МХЕ „Паклештица“ планирана у режиму заштите III степена. Предметни простор представља део еколошке мреже и то Емералд подручје са класификационим кодом RS0000011, међународно значајно подручје за биљке (IPA), међународно и национално значајно подручје за птице (RS040IBA) одабрано подручје за дневне лептире (PBA 36) према Уредби о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, бр. 102/2010).

4. Планирани радови би обухватили значајан део слива реке Височице, која на овом делу тока гради карактеристичне укљештене меандре (вертикална ерозија), односно клисуру Владикине плоче, дужине око 2 km, у којој се налази око 15 пећина.

Клисура Владикине плоче у долини Височице на Старој планини припада Инвентару објеката геонаслеђа Србије (2005, 2008), под бројем 18 као геоморфолошко наслеђе - флувијални рељеф. У истом инвентару налази се и пећина у Владикиним плочама – Височка Ржана под бројем 20 – Спелеолошки објекти.

Планирани радови који обухватају бушење тунела, као и минирање стенске масе довели би до стварања нових пукотина као и проширења постојећег пукотинског система чиме би се довео у питање хидролошки режим унутар пећине у Владикиној плочи, а потенцијално и до растресања стенске масе и могућих зарушавања.

МХЕ „Паклештица“ није предвиђена катастром малих хидроелектрана из 1987. године. Такође није ни на списку локација Министарства енергетике, развоја и заштите животне средине (Јавни позив мини-хидроелектране од 19.02.2013. године), које су просторним плановима јединица локалне самоуправе

предвиђене за изградњу енергетских објеката за производњу електричне енергије, на бази водних ресурса.

5. Река Височица представља аутохтоно, добро очувано станиште заштићених врста риба:

1. *Salmo truta* (Linnaeus, 1758) – поточна пастрмка
2. *Barbus balcanicus* (Valenciennes, 1844) – поточна мрена
3. *Alburnoides bipunctatus* (Bloch, 1872) – плиска
4. *Leuciscus cephalus* (Linnaeus, 1758) – клен

Према одредбама Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/2010 и 47/2011) спроводи се забрана коришћења, уништавања и предузимања свих активности којима се могу угрозити дивље врсте и њихова станишта.

6. Узевши у обзир наведено, а у складу са одредбама Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010 и 91/2010) Завод сматра да се изградња и успостављање МХЕ „Паклештица“ на реци Височици не може реализовати, јер ће у већој мери и на ширем простору нарушити аутохтоно и добро очувано станиште поменутих заштићених врста риба, односно биолошке карактеристике, као и хидробиолошки континуитет реке Височице, а у одређеној мери и хидролошки режим.

У складу са наведеним Завод сматра да изградња планиране МХЕ „Паклештица“ није могућа.

С поштовањем,

Директор Завода
Александар Драгишић
Александар Драгишић

Достављено

- Министарству енергетике, развоја и заштите животне средине
- Одељењу инспекције
- Републичкој дирекцији за воде
- ЈП „Србијашуме“ Београд, ШГ „Пирот“ Пирот
- Документацији
- Архиви